

2. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. для студ. юрид. спец, вищ. навч. закл. І П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. / За ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. – С. 136-137.
3. Бологіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – С. 46.
4. Синчук С. М. Правові ознаки соціального ризику за правом соціального забезпечення І С. М. Синчук І І Актуальні проблеми соціального права: матеріали всеукраїнського «круглого столу» присвяченого 40-річчю кафедри соціального права (1 квітня 2016 р.). – Львів, 2016. – С. 28-32.
5. Бородкін М. В. Підстави виникнення правовідносин із недержавного соціального забезпечення / М. В. Бородкін // Прикарпатський юридичний вісник. – 2017. – № 5(20). – С. 119-123.

Ключові слова: недержавне соціальне забезпечення, соціальне обслуговування, юридичні факти, соціальний ризик, пенсійний контракт.

Науковий керівник : старший викладач Харитонова Л. І.

Носаченко Анастасія Віталіївна

студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Праця є важливим аспектом в житті кожної людини. Коли людина виконує якусь роботу, вона, насамперед, самовдосконалюється як особистість. Також праця допомагає кожному окремому індивіду соціалізуватися, віднайти себе в суспільстві, налагодити зв'язок з оточуючими та зрозуміти, яке саме місце займає серед інших представників соціуму.

Протягом всієї історії людства машини, механізми і взагалі виробнича діяльність змінювалися, а технології та особливості з часом вдосконалювалися. Цим самим полегшувалася праця на роботах, люди змогли менше працювати, але більш ефективно виконувати свої обов'язки та продуктивно витратити свій час. Відтак, залишалося достатньо часу для себе, домашнього господарства, сім'ї та друзів. Це все говорить про неогінений вклад розвитку технологій виробництва та досягнень в науці в наше життя на планеті Земля. Попри це існують чимало негативних факторів, які не добрим чином позначаються на самому процесі виробництва. Такі чинники можуть погано впливати на стан здоров'я та життя працівників, їх працездатність на робочому місці. Такими можуть бути, наприклад, шкідливі чи небезпечні умови

праці, які можуть спричинити виробничий травматизм або якісь професійні захворювання [4, с. 234-238].

З іншого боку, і самі роботодавці та працівники можуть не дотримуватися правил техніки безпеки, породжуючи цим чимало непоправних наслідків. І обговорюючи цю тему, треба відзначити її актуальність у нас час. На жаль, у нашому сучасному світі стається немала кількість пожеж або взагалі аварій на підприємствах, які спричинені недбалістю, неуважністю чи нехтуванням правил охорони праці працівниками або роботодавцями.

За всі правопорушення, які стаються на робочих місцях, винні мають понести юридичну відповідальність за порушення правил охорони праці. Згідно зі ст. 44 Закону України «Про охорону праці» за порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, їх організацій та об'єднань винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом.

Потрібно зазначити, що наявність такого правового інституту, як юридична відповідальність є дуже вагомим та доцільним. Адже, вчиняючи певне правопорушення, особа чи група осіб, мають понести відповідне покарання. Юридична відповідальність постає тут як санкція за вчинене правопорушення, тобто держава реагує на порушення норм права. Таким чином, держава піклується про суспільство, про своїх громадян. Беручи до прикладу пожежу на виробництві. Згідно з п. 2 і 3 ст. 55 Кодексу цивільного захисту України діяльність із забезпечення пожежної безпеки є складовою виробничої та іншої діяльності посадових осіб і працівників підприємств, установ і організацій. Ця вимога відображається в трудових договорах (контрактах), статутах і положеннях. Наприклад, роботодавець назначив особу, відповідальну за пожежну безпеку на підприємстві, установі або організації, яка мала низький рівень кваліфікації. Вона в силу цих обставин не провела належним чином інструктаж з технічної безпеки, що призвело до непоправних наслідків.

А з іншого боку, юридична відповідальність має превенційний, тобто запобігаючий характер. Знаючи про відповідальність, яка настає у випадку недотримання вимог щодо охорони праці, роботодавці та працівники краще дотримуються правил, аніж коли юридичної відповідальності взагалі б не існувало як правового інституту.

Варто зазначити, що юридична відповідальність є і соціальною відповідальністю також. Попри те, що особа чи група осіб, що є винними у правопорушенні, мають відповісти перед державою, вони мають відповісти і перед самими собою, сім'єю, робочим колективом, соціальною групою та суспільством. Соціальна відповідальність має в

першу чергу регулюючий характер, тобто спрямовує та регулює поведінку людей у вірному напрямку.

Правопорушник має довести оточуючим, що його духовно-моральні цінності змінилися, аби надалі бути повноцінним членом суспільства [5, с. 78].

Важливим є також те, що юридична відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці виступає і засобом державного примусу. Вона забезпечує громадську безпеку та громадський порядок. Держава мусить захищати своїх громадян від таких правопорушників, аби різні аварії на підприємствах не повторювалися все частіше [5, с. 78].

Отже, юридична відповідальність за порушення правил охорони праці як соціально-правовий інститут має вагоме значення. Вона є дуже актуальною у наше сьогодення тому, що зараз дуже часто стаються аварії на виробництві. Також юридична відповідальність відіграє забезпечувальну роль, адже йдеться про необхідність гарантування працівникові та роботодавцеві безпечних, комфортних та незагрозливих умов праці задля ефективного та продуктивного виконання трудових обов'язків.

Список використаних джерел

1. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — №49. — Ст. 668.
2. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — №34-35. — Ст. 458.
3. Москальова М.В. Охорона праці: Підручник — Київ : ВД «Професіонал», 2005.
4. Гнилицька Н.О. Праця як соціокультурний феномен // Запорізький вісник державної інженерної академії. Вип. №37. — Запоріжжя: 2009. — С. 234-238.
5. Сьомич М.І. Сутність та роль юридичної відповідальності у сфері договірних трудових відносин // Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія: Право. Вип. №27. — Ужгород: 2014. — С. 78-80.

Ключові слова: праця, юридична відповідальність, охорона праці, техніка безпеки, пожежна безпека.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Чанишева Г. І.